

heder. Man maa jo erindre, at, naar en saadan Øvelse skal begynde, er man i Leiren, og den skal altsaa gaa ud fra Leiren; man begynder derfor med at udsøndre et Parti, som skal være Tjende og som marscherer bort fra Leiren, hvorefter Operationerne skulle begynde; men det er slet ikke Kantonnementøvelser. De forudsatte, for at tale om den Stat, vi ville tage til Mønster, nemlig Preussen, at man koncentrerer Afdelingerne i to Partier og holder dem langt borte fra hinanden. Det Første, der skal læres ved disse Øvelser, som jeg gjerne slutter mig til, er derfor, at søge sin Tjende; de Kavalleristerne, der sendes forud, skulle lære at bruge deres Vine og paa Grundlag af de derved vundne Efterretninger skal Generalen træffe sine Dispositioner. Det gjælder derfor naturligt om at være langt fra hinanden; thi den store Kunst, det, der absolut kan læres, er at formere Tropperne paa en fornuftig Maade i Marschkolonner, at fordele disse og derpaa, naar man støder paa Tjenden, komme til en Udvikling, der i sit Resultat viser sig rigtig. Det, det kommer an paa ved disse Øvelser, siger man derfor i Preussen, er Anmarschen og Udviklingen, thi derved er den halve Seir vunden. Sligt kan imidlertid ikke vinderes her ved Forslaget; thi Partierne ville være for tæt paa hinanden, og naar den høitærede Minister ventet, at der ved en saadan Øvelse i 8 Dage kunde være Tale om at tilvejebringe nogen Erstatning for de Marscher, man ikke har faaet ved Koncentrationen, tror jeg, at det ogsaa er en Misforstaaelse, thi de Marscher, der under en saadan Øvelse foretages, kunne i Reglen ikke blive lange. Jeg tillader mig derfor at tro, at den foreslaaede Øvelse som Forsøg, som Experiment ikke vil give noget som helst Udbytte, hvorpaa man kan støtte sig ved en kommende Revision; men jeg skal endnu tillade mig en Bemærkning. Selv om man vedtager dette Forslag og bestemmer, at Leirsamlingen skal afsluttes med en langt udgaaende Øvelse, maa man være forberedt paa, at der mulig slet ikke bliver noget af den alligevel; thi uagtet det er den gunstige Aars-tid, paa hvilken man foretager Øvelserne i Leiren, have tidligere Tidens Erfaringer viist, at, naar man sætter den større udgaaende Øvelse som Slutningsøvelse, forhindrer Veiret meget ofte, at den bliver foretagen. Jeg skal laaledes fremhæve, at Aaret 1877 blev Slutningsøvelsen, der var paaregnet at skulle vare i 3 Dage, ikke foretagen, fordi det blev Regnveir; den maatte suspenderes. Jeg veed, at Divisionsøvelser, som skulde foretages i Slutningen af Leirsamlingerne 1871 og 1875, ikke bleve foretagne af samme Grund. Dette kan jeg nævne som noget Faktisk, thi jeg var selv tilstede og kan altsaa tale af Erfaring. Derfor har man hidtil, — naar man har villet afholde udgaaende Øvelser, der jo ikke ere fuldstændig ubekjendte for vore Leirsamlinger — i Reglen

passet at foretage dem paa en Tid, hvor der var Stabilitet i Veiret. Disse Øvelser have ikke hørt til Sjeldenhederne; vi have f. Ex. flere Gange haft 4 Dages Øvelse fra Leiren til Side og tilbage igjen, men disse Øvelser havde den Infonventens, at man kom igjennem det samme Terrain to Gange og derfor ikke havde det Udbytte af dem, som man ellers kunde have haft. Ud-gaaende Øvelser have vi altsaa haft, og hvad der kan læres af dem, vide vi; men de saakaldte større udgaaende Øvelser ville ikke blive af stor anden Bestaffenhed, naar man ikke som Udgangspunkt tager en Koncentration i to Grupper langt fra hinanden. Jeg skal hermed slutte. Jeg har ikke villet indlade mig paa at gaa ind paa nogen anden Side af Sagen end den rent saglige, og jeg har tilladt mig at støtte mine Bemærkninger til de Erfaringer, som jeg har haft Leilighed til at gjøre ved ofte at deltage i Leirsamlingerne; men een Bemærkning maa jeg dog fremsætte i Anledning af, at den høitærede Minister udtalte sig saa bestemt imod, at Loven blev sendt til et Udvalg. Jeg tilstaar, at jeg beklager dette, fordi det forekommer mig, at der er mange Overveielser, som fra Thingets Side bør gjøres, og skøndt jeg ikke vil berøre den finansielle Side af Sagen, saa forekommer det mig dog, at man ikke pleier at vedtage Love af denne Bestaffenhed uden nogen som helst finansiell Oplysning. Hvis der derfor — det kan jeg sige paa Forhaand — bliver fremsat Forslag om at sende Forslaget til et Udvalg, da agter jeg at støtte et saadant Forslag

Voisen: Jeg havde ventet, at dette Lovforslags egentlige Fader vilde have taget Ordet for at motivere det, men dette har han ganst overladt til den høitærede Forslagsstiller, Lovforslagets Stedsfader, som man jo maa anse den høitærede Krigsminister for at være. At Lovforslaget ikke desto mindre er kommet i gode Hænder, skal jeg fuldstændig anerkjende, og det er ikke Meget, som jeg har at udtale derimod. Det synes jo nu, at Sluserne ere aabnede for de stykkevise Reformere, og det er det Thing vil jo se, at, naar man rækker Haanden til et Forslag som dette, saa vil det være særdeles vanstelig at kunne afvise Forslag, vedrørende andre Punkter af Hærorganisationen, som ogsaa kunne fremsendes, belagte med gode Grunde. Vort Standpunkt har jo hidtil været det, at vi hverken have anset det for rigtig at reformere paa dette eller paa andre Omraader, og jeg har glædet mig over, at det netop er denne Betragtning, som er bleven gjort gjældende idag fra de ærede Medlemmer for Helsingør (Thomsen) og Randers (N. P. Jensen), idet det ærede Medlem fra Helsingør udtalte, at han ikke vilde kunne gaa ind paa et saadant Forslag, med mindre han kunde overse det i dets Helhed og i dets Konsekvenser for hele Organisation, og det ærede Medlem fra Randers gjorde